

Summary

In spite of the restrictions presented in the document of Association Agreement, in-depth and comprehensive free-trade agreement is a chance for Georgia to develop production and services with proper standards and norms, with legislative changes and right regulations, to access European developed and thriving market gradually, which means itself the right economic policy and supporting the development of business in the country. Georgia is afforded a unique opportunity to establish itself in the market with 500 million customers, consisting of 28 countries, and thus developing export potential. The agreement about free-trade has already influenced on the export volume index from Georgia to European Union. According to the data of January-April, 2015, the index comparing with the previous year has increased with 6% and compounds to \$206 million. After delivering on its pledge and improving the quality of the product produced in our country, the import of Georgian product into European Union will continue to accelerate. Georgia must try to find such directions, which will be preferable for our country in the European market, improving the quality of the product produced locally and introduce to the 500 million European customers.

Keywords: European integration, Eastern Partnership, European Union, Association Agreement, In-depth and comprehensive free-trade agreement, "The entry cost" into the European Union, Trade liberalization, European Neighbourhood Policy

* * * * *

ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში ინტეგრაცია ქართველი ერის არჩევანია და ბუნებრივია, იგი საქართველოს საგარეო პოლიტიკის ქვაკუთხედს წარმოადგენს. ქართულ საზოგადოებას მიაჩნია, რომ ეს არის ყველაზე საიმედო გზა ქვეყნის მშვიდობიანი და უსაფრთხო განვითარების უზრუნველსაყოფად.

საქართველოსა და ევროკავშირის თანამშრომლობა ემყარება საერთო ღირებულებებს, რაც გულისხმობს დემოკრატიულ მმართველობას, კანონის უზენაესობასა და ადამიანის უფლებათა პრინციპების პატივისცემას. ინტეგრაციის პირველ ეტაპზე, მნიშვნელოვანია „აღმოსავლეთ პარტნიორობის“ როლი, რომელიც ევროკავშირთან დაახლოების გზაზე საქართველოს სასიცოცხლო პერსპექტივებს უხსნის. ამ თვალსაზრისით, ჩვენმა ქვეყანამ მნიშვნელოვანი

ასოცირების ხელშეკრულების დოკუმენტში წარმოდგენილი ბევრი შეზღუდვის მიუხედავად, ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეკრულება საქართველოსთვის არის შესაძლებლობა, მოახდინოს წარმოებისა და მომსახურების განვითარება და შესაბამისი სტანდარტებითა თუ ნორმებით, საკანონმდებლო ცვლილებებითა და სწორი რეგულაციებით, ეტაპობრივად მოახდინოს ევროპის განვითარებულ და უმსხვილეს ბაზარზე შესვლა, რაც თავისთავად ნიშნავს ქვეყანაში სწორი ეკონომიკური პოლიტიკის წარმართვასა და ბიზნესის განვითარების ხელშეწყობას. საქართველოს 28 ქვეყნისგან შემდგარ, 500-მილიონიან გასაღების ბაზარზე თავის დამკვიდრების და ამ გზით საექსპორტო პოტენციალის განვითარების უნიკალური შესაძლებლობა გაუჩნდა. თავისუფალი ვაჭრობის შესახებ შეთანხმების გავლენა საქართველოდან ევროკავშირში ექსპორტის მოცულობის მაჩვენებელზე უკვე აისახა. 2015 წლის იანვარ-აპრილის მონაცემებით, აღნიშნული მაჩვენებელი გასული წლის ანალოგიურ მონაცემთან შედარებით, 6%-ით არის გაზრდილი და 206 მილიონ აშშ დოლარს შეადგენს. საქართველოს მიერ ნაკისრი ვალდებულებების შესრულებასთან და ჩვენს ქვეყანაში წარმოებული პროდუქციის ხარისხის გაუმჯობესებასთან ერთად, ქართული ექსპორტის მოცულობა ევროკავშირის ქვეყნებში კიდევ უფრო მაღალი ტემპით გაიზრდება. საქართველო მაქსიმალურად უნდა შეეცადოს, იპოვოს ისეთი მიმართულებები, რომლებშიც ჩვენს ქვეყანას შედარებითი უპირატესობა ექნება ევროპულ ბაზარზე, გააუმჯობესოს ადგილობრივი წარმოების პროდუქციის ხარისხი და წარუდგინოს იგი ევროპის 500-მილიონიან მომხმარებელს.

საკვანძო სიტყვები: ევროინტეგრაცია, აღმოსავლეთის პარტნიორობა, ევროკავშირი, ასოცირების ხელშეკრულება, ღრმა და ყოვლისმომცველი ვაჭრობის ხელშეკრულება, ევროკავშირში „შესვლის ფასი“, ვაჭრობის ლიბერალიზაცია, ევროპის სამეზობლო პოლიტიკა

ენელოვან პროგრესს მიაღწია 2013 წლის 28-29 ნოემბერს, ვილინუსში გამართულ სამიტზე, სადაც მოხდა ევროკავშირთან ასოცირების შესახებ შეთანხმების პარაფირება. სამიტზე ხელი მოეწერა ჩარჩო შეთანხმებას, რომელიც შესაძლებლობას აძლევს საქართველოს, ჩაერთოს ევროკავშირის ეგიდით მიმდინარე კრიზისული სიტუაციების მართვის ოპერაციებში.

„აღმოსავლეთის პარტნიორობა“ არის ევროპის სამეზობლო პოლიტიკის აღმოსავლეთის განმზომილება. აღმოსავლეთ პარტნიორობის პროგრამა ევროკავშირის არანევრ სახელმწიფოებს ორმხრივი თანამშრომლობის ორ ფორმატს, ასოცირების ხელშეკრულებას (AA) და თავისუფალი ვაჭრობის ღრმა და ყოვლისმომცველ შეთანხმებას (DCFTA) სთავაზობს. ინიციატივის შესახებ პირველად, 2009 წლის 7 მაისს, პრაღაში, ევროპის აღმოსავლეთ სამეზობლოს სამიტზე გაცხადდა. პროგრამის მიზანი ევროკავშირის აღმოსავლეთ პარტნიორების (აზერბაიჯანი, ბელარუსი, მოლდოვა, საქართველო, სომხეთი, უკრაინა) ევროკავშირთან ინტეგრაციის პროცესის გააღრმავებაა. აღსანიშნავია, რომ აღმოსავლეთ პარტნიორობის თანამშრომლობის ფარგლებში ასოცირების ხელშეკრულებას მხოლოდ საქართველომ, მოლდოვამ და უკრაინამ მოაწერეს ხელი. ევროკავშირი თავის პარტნიორებს სთავაზობს: ასოცირების შესახებ ახალ შეთანხმებებს, იმ ქვეყნებთან თავისუფალი ვაჭრობის შესახებ ღრმა და ყოვლისმომცველი შეთანხმებების ხელმოწერის ჩათვლით, რომლებსაც აქვთ სურვილი და შესაძლებლობა, უფრო მეტად დაუახლოვდნენ ევროკავშირს; თანდათანობითი ინტეგრირება ევროკავშირის ეკონომიკაში და გამარტივებული მიმოსვლა სავაჭრო სისტემის თანდათანობითი ლიბერალიზების გზით, რასაც თან უნდა ახლდეს ზომების მიღება არაღელვარებითი მიგრაციის წინააღმდეგ. აღმოსავლეთ პარტნიორობა ხელს უწყობს, ასევე, დემოკრატიის და კარგი მმართველობის დამკვიდრებას.

2013 წლის 29 ნოემბერს ევროკავშირის აღმოსავლეთ პარტნიორობის პროგრამის ფარგლებში, საქართველომ ასოცირების ხელშეკრულების პარაფირება მოახდინა, ხოლო 2014 წლის 27 ივნისს საქართველომ ევროკავშირთან ასოცირების ხელშეკრულებას ხელი მოაწერა. პროცედურის მიხედვით, ევროკავშირთან საქართველოს ასოცირების ხელშეკრულების რატიფიცირება ევროკავშირის 28-ვე სახელმწიფომ მოახდინა. ასოცირების შეთანხმება არის ორი ნაწილისაგან შემდგარი დოკუმენტი. მას აქვს როგორც პოლიტიკური, ისე სავაჭრო-ეკონომიკური ნაწილი. ამ უკანასკნელზე ქვევით უფრო დანვრლივით ვილაპარაკებთ.

ევროპასთან მრავალმხრივი ინტეგრაციის ფონზე, ჩვენი ქვეყნის უსაფრთხოების მთავარ გარანტიად მაინც ჩრდილოეთ ატლანტიკური ხელშეკრულების ორგანიზაციაში (ნატო) გაწევრიანება რჩება. ურთულესი გეოპოლიტიკური მდებარეობის

მიუხედავად, საქართველომ შეძლო შეენარჩუნებინა დამოუკიდებლობა და სუვერენიტეტი. ტერიტორიების დროებითი ოკუპაციის მიუხედავად, საქართველომ არ დათმო დასავლური ორიენტაცია და მნიშვნელოვან პროგრესს მიაღწია ნატო-სთან დაახლოების კუთხით. საქართველომ მოიპოვა ყოველწლიური მოქმედების პროგრამა, რომელიც პრაქტიკულად ნიშნავს იმას, რომ საქართველოს შეიარაღებული ძალები ნატო-ს სტანდარტებს უახლოვდება.

ნატო დიდ დახმარებას უწევს საქართველოს როგორც უსაფრთხოების, ასევე პოლიტიკური ტრანსფორმაციის თვალსაზრისით. მასთან პარტნიორობა საქართველოსთვის წარმოადგენს არა მარტო პრაქტიკული მიზნების მიღწევის საშუალებას, არამედ სტრატეგიულ პარტნიორობას, რომელიც საქართველოს დასავლეთთან სრულფასოვან ინტეგრაციას ემსახურება.

ნატო-სთან ურთიერთობა არ არის მხოლოდ ცალმხრივად დახმარების მიღების საშუალება. საქართველომ წარმატებით მოახერხა, საკუთარი წვლილი შეეტანა საერთაშორისო უსაფრთხოებაში. ავღანეთის სამშვიდობო ოპერაციაში მონაწილეობით საქართველო გახდა ნატო-ს საიმედო მოკავშირე და პარტნიორი.

დავუბრუნდეთ ისევ ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმებას. ასოცირების ხელშეკრულება ევროკავშირის მთავარი ინსტრუმენტია, რათა აღმოსავლეთის პარტნიორობის პროგრამაში ჩართული ქვეყნები უფრო მეტად დაუახლოვდნენ ევროკავშირის სტანდარტებს და ნორმებს. ასოცირების ხელშეკრულება შედგება ოთხი ძირითადი თავისგან, რომლებიც მოიცავს ერთობლივ სავაჭრო და უსაფრთხოების პოლიტიკას, სამართალს და საშინაო საქმეებს, ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობის სივრცეს.

ზემოთჩამოთვლილ კონცეპტუალურ მომენტებთან ერთად, ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმების უმნიშვნელოვანესი კომპონენტია ევროკავშირთან ეკონომიკური ინტეგრაცია. იგი გულისხმობს ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის (DCFTA) ჩამოყალიბებას. DCFTA გზას უხსნის საქართველოს საქონელსა და მომსახურებას ევროკავშირის 500-მილიონიან ბაზარზე და წარმოადგენს მნიშვნელოვან წინაპირობას ქვეყანაში ინვესტიციების მოსაზიდად.

2014 წლის 1 სექტემბრიდან, ძალაში შევიდა ასოცირების შესახებ შეთანხმების დიდი ნაწილი, მათ შორის, ასოცირების შეთანხმების ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის (DCFTA) ნაწილი. შეთანხმება ძალაში სრულად შევიდა მხოლოდ დეკემბრის შუა რიცხვებში, როცა ბელგიის პარლამენტმაც მოახდინა დოკუმენტის რატიფიცირება. ამით ევროკავშირის ყველა წევრი სახელმწიფოს მიერ ხელშეკრულების რატიფიცირება სრულად დასრულდა.

ეკონომიკაში არსებობს ოთხი თავისუფლება: კაპიტალი, პროდუქცია, სერვისი, სამუშაო ძალა.

ამ ხელშეკრულებით ჩვენ ოთხი თავისუფლებიდან ვიღებთ სამს, ყველას, სამუშაო ძალის გარდა. ეს იმას ნიშნავს, რომ ამ ხელშეკრულების გაფორმების შემდეგ ქართულ პროდუქტებს, სერვისს და კაპიტალს საშუალება ექნება შეუზღუდავად გავიდეს 500-მილიონიან ევროპულ ბაზარზე, რომელიც განვითარებულ მსოფლიოში, ყველაზე დიდი ერთიანი ბაზარია. შესაბამისად, იქ შეღწევა არის ნებისმიერი ქვეყნის ეკონომიკის მიზანი. ეს ხელშეკრულება სწორედ ამგვარი მიზნების მიღწევაში ეხმარება ქართულ საზოგადოებას. რაც შეეხება მეოთხე თავისუფლებას — ადამიანების თავისუფალ გადაადგილებას, ითვალისწინებს სავიზო რეჟიმის ლიბერალიზაციის პროცესი და ესეც ცალკე თემაა. აქვე ვიტყვით, რომ 18 დეკემბერს გამოქვეყნდა ევროკავშირის საბოლოო ანგარიში, სადაც საქართველოსთან მიმართებაში ასახულია პოზიტიური დასკვნა, რაც იმას ნიშნავს, რომ საქართველომ სრულად შეასრულა ყველა ის დავალება, რაც გათვალისწინებული იყო ასოცირების ხელშეკრულებით. ამის შემდეგ, მომავალი წლის პირველ ნახევარში, საქართველოს მოაქვია ქვეყნიდან მიიღებენ შესაძლებლობას, უფიზოდ იმოგზაურონ შენგენის ქვეყნებში.

საქართველოს მიერ გაფორმებული სხვა თავისუფალი ვაჭრობის შეთანხმებებისაგან განსხვავებით, DCFTA გულისხმობს როგორც საქონლით, ისე მომსახურებით ვაჭრობის ლიბერალიზაციას. გარდა ამისა, DCFTA მოიცავს ვაჭრობასთან დაკავშირებულ საკითხთა ფართო სპექტრს (მაგალითად, სურსათის უვნებლობა, კონკურენციის პოლიტიკა, ინტელექტუალური საკუთრების დაცვა, ფინანსური მომსახურება და სხვა) და ითვალისწინებს ვაჭრობასთან დაკავშირებული საქართველოს კანონმდებლობის ეტაპობრივ დაახლოებას ევროკავშირის კანონმდებლობასთან.

DCFTA-ის ამოქმედებით, საქართველო გახდება მიმზიდველი ქვეყანა ინვესტიციებისთვის, რაც გამოიწვევს ქვეყანაში საინვესტიციო ნაკადების ზრდას და ახალი სამუშაო ადგილების შექმნას. გარდა ამისა, მისი ამოქმედება ხელს შეუწყობს ახალი სანარმოებისა და საექსპორტო პროდუქციის გაჩენას, ქართველი მომხმარებლისთვის უსაფრთხო და უვნებელი პროდუქტის მიწოდებას, სახელმწიფო ადმინისტრირების ორგანოების განვითარებას ევროპული საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისად. ეს საბოლოო ჯამში პოზიტიურად აისახება ქვეყნის ეკონომიკურ ზრდასა და განვითარებაზე. საქართველოს ოფიციალური სტრუქტურების ინფორმაციით, მოლაპარაკებების პროცესში ქართულმა მხარემ მიაღწია უპრეცედენტო შეთანხმებას ევროკავშირთან სატარიფო ლიბერალიზაციის კუთხით.

ქართული წარმოშობის ყველა პროდუქტი (გამონაკლისია მხოლოდ ნიორი, რომელზეც იმოქმედებს რაოდენობრივი შეზღუდვა-კვოტა) ევროკავშირის ბაზარზე იმპორტირებისას გათავისუფლდება საბაჟო ტარიფისგან. ამის მიუხედავად, აღსანიშნავია,

რომ 28 პროდუქტი, ჯერ კიდევ რჩება ევროკავშირის ბაზარზე შესვლის ფასს დაქვემდებარებული. ეს პროდუქტები ევროკავშირისთვის „მგრძნობიარე“ პროდუქტები ითვლება და ისინი მონიტორინგს დაექვემდებარება. ძირითადად, ეს სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტებია: 8 სახეობის ყურძნის წვენი და ნექტარინი, 4 სახეობის ბოსტნეული (პომიდორი, კიტრი, არტიშოკი და ყაბაყი), 7 სახეობის ციტრუსი (ფორთოხალი, ლიმონი, მანდარინი...), 9 სახეობის ხილი (კურკოვანი ხილი და სუფრის ყურძენი). აქვე ჩნდება ტერმინი — „ევროკავშირში შესვლის ფასი“. თუ ევროკავშირში იმპორტირებული ქართული პროდუქტის ფასი ევროკავშირის ბაზარზე ანალოგიური პროდუქტის ფასზე ნაკლები იქნება, მაშინ ფასთა სხვაობა შევსებული უნდა იქნას იმპორტიორის მიერ. ქართული პროდუქტის ფასის მეტობის შემთხვევაში, ეს რეჟიმი არ მოქმედებს და პროდუქტს საბაჟო გადასახადისაგან თავისუფლდება. ევროკავშირში „შესვლის ფასი“-ს გაანგარიშება იმპორტირებული პროდუქტის სეზონურობის მიხედვით იცვლება. აქ შეიძლება ქართულ მხარეს ჰქონოდა დემპინგის მექანიზმის გამოყენების იმედი, მაგრამ დემპინგის თავიდან აცილების ღონისძიებები დეტალურად არის განერილი ხელშეკრულებაში.

DCFTA გულისხმობს როგორც საქონლით, ისე მომსახურებით ვაჭრობის ლიბერალიზაციას. გარდა ამისა, იგი მოიცავს ვაჭრობასთან დაკავშირებულ საკითხთა ფართო სპექტრს (მაგალითად, სურსათის უვნებლობა, კონკურენციის პოლიტიკა, ინტელექტუალური საკუთრების დაცვა, ფინანსური მომსახურება და სხვა) და ითვალისწინებს ვაჭრობასთან დაკავშირებული საქართველოს კანონმდებლობის ეტაპობრივ დაახლოებას ევროკავშირის კანონმდებლობასთან. შეთანხმებით გათვალისწინებული საკანონმდებლო და ინსტიტუციური დაახლოების შედეგად, საქართველოში იქმნება ევროპული დონის სურსათის უვნებლობისა და ხარისხის ეროვნული ინფრასტრუქტურის სისტემები, რაც ხელს შეუწყობს ქართული სასოფლო-სამეურნეო და ინდუსტრიული პროდუქტის თავისუფალ განთავსებას ევროკავშირის ბაზარზე და ასევე ადგილობრივ ბაზარზე უვნებელი და უსაფრთხო პროდუქტის მიწოდებას.

სახელმწიფო შესყიდვების სფეროში კანონმდებლობის დაახლოება უზრუნველყოფს საქართველოს სახელმწიფო შესყიდვების მაქსიმალურ გამჭვირვალობას და ამასთან, საქართველოში წარმოებული პროდუქტის და მომსახურების დაშვებას ევროკავშირის წევრი ქვეყნების სახელმწიფო შესყიდვების ბაზარზე.

ინტელექტუალური საკუთრების უფლებების დაცვის სისტემა დაუახლოვდება ევროპულ სისტემას, შესაბამისი საკანონმდებლო და ინსტიტუციური მექანიზმების შექმნის გზით, რაც ხელს შეუწყობს ქვეყნის ინოვაციურ განვითარებას და თანამედროვე ტექნოლოგიების და ცოდნის შემოღინებას. მომსახურებით ვაჭრობის სფეროში კანონმდებლობის დაახ-

ლობა შესაძლებლობას იძლევა, ანხორციელდეს მომსახურების ბაზრების შემდგომი ლიბერალიზაცია, რაც ითვალისწინებს რთული კომპანიებისთვის ევროკავშირის შესაბამის ბაზრებზე დაშვების უკეთესი პირობების მიღებას. მომსახურების სფეროს ქართულ კომპანიებს საშუალება მიეცემათ, დააფუძნონ ფილიალები ევროკავშირის ქვეყნებში და მათი საშუალებით მიაწოდონ მომსახურება ევროპულ მომხმარებელს; ევროპულ ფილიალებში დაასაქმონ ქართველი მენეჯერები, სპეციალისტები; გაუშვან თავიანთი გაყიდვების წარმომადგენლები ევროკავშირში, მოლაპარაკებების საწარმოებლად; მიაწოდონ მომსახურება ევროკავშირის ბაზარზე საქართველოდან, ევროკავშირში ფილიალების გახსნის გარეშე.

ამ ყველაფრის ფონზე ჩნდება ერთი მნიშვნელოვანი პრობლემა, უფრო სწორად, კითხვები. სავარაუდოდ, ყოვლისმომცველი შეთანხმება და მასთან დაკავშირებული მოთხოვნების შესრულება, მოკლევადიან პერსპექტივაში, როგორც სახელმწიფო ადმინისტრაციისთვის, ისე კერძო სექტორისთვის, დამატებით დანახარჯებს გამოიწვევს, რაც ბუნებრივია, პირდაპირ აისახება წარმოებული პროდუქციის ფასებსა და მოსახლეობის სოციალურ მდგომარეობაზე. ამიტომ ბუნებრივად ჩნდება კითხვა: „გაძვირებს თუ არა ქართული წარმოების პროდუქციასა და მომსახურებას ევროკავშირთან თავისუფალი ვაჭრობა?“ ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ შეთანხმებით, ქართული პროდუქციისთვის ევროკავშირის ბაზარზე იხსნება სატარიფო ბარიერები, რამაც საქართველოდან ევროპაში ექსპორტი უნდა გაზარდოს. ასეთ შემთხვევაში, თუ წარმოების მოცულობაც არ გაიზარდა, ამას მოჰყვება ფასების ზრდა. ამის მაგალითად შეიძლება მოვიტანოთ ქართული პროდუქციის დაბრუნება რუსეთის ბაზარზე. როგორც ცნობილია, მაშინ გაძვირდა როგორც ყურძენი და ღვინო, ასევე, ის ხილი და ბოსტნეული, რომელიც რუსეთის ბაზარზეა დაშვებული. ადგილობრივი წარმოების ევროპულ სტანდარტებთან მიახლოება ბიზნესისგან დამატებით დანახარჯებს მოითხოვს. როგორც ცნობილია, მაღალი ხარისხი მაღალ ფასსაც გულისხმობს. ხელისუფლებაშიც არ გამორიცხავენ, რომ ევროკავშირთან თავისუფალი ვაჭრობა ადგილობრივ ბაზარზე სამომხმარებლო ფასებს გაზრდის.

ევროპასთან თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეკრულების ამოქმედება სამომხმარებლო ფასებზე ორი მიმართულებით მოახდენს ზეგავლენას: 1. კომპანიები, რომლებიც გადააიარაღებენ საწარმოს, მოექცევიან ახალი რეგულაციების ქვეშ, მათთვის წარმოების ხარჯები გაიზრდება, შესაბამისად, ეს აისახება პროდუქციის ფასზე. მაგრამ, იმავდროულად, პროდუქციის ხარისხიც გაიზრდება; 2. იმ კომპანიების შემთხვევაში, რომლებიც უკვე დღეს აწარმოებენ მაღალი სტანდარტების შესაბამის პროდუქტს, გაიზრდება მათ პროდუქციაზე მოთხოვნა ევროპის ბაზარზე. მოკლევადიან პერიოდში, მოთხოვნის ზრდა

ფასებზე აისახება, თუმცა, ეს მყისიერად არ მოხდება. ფასების ზრდა დამოკიდებულია მოთხოვნის მაჩვენებელზე. ექსპერტების ვარაუდით, პირველ ეტაპზე, შესაძლოა, ფასების ზრდა უფრო საგრძნობი იყოს, შემდეგ კი პროცესი აუცილებლად დაბალანსდება. მხოლოდ ევროპასთან თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეკრულების პირობების გავლენით, საშუალო და გრძელვადიან პერიოდებში, ფასები შესაძლოა, 3-5%-ით გაიზარდოს.

ფასების ზრდის პარალელურად ვითარდება შემხვედრი პროცესები: მოსალოდნელია ქვეყანაში ინვესტიციებისა და მთლიანი შიდა პროდუქტის ზრდაც, რაც მოსახლეობის შემოსავლების მატებაზეც აისახება. ოღონდ მოვლენების განვითარების კონკრეტულად ასეთ სურათს მხოლოდ იმ შემთხვევაში უნდა ველოდოთ, თუ ქვეყნის ეკონომიკაზე სხვა დადებითი ან უარყოფითი ფაქტორების გავლენას გამოვრიცხავთ. რუსეთის ბაზრის გახსნამ გაზარდა მოთხოვნა და ფასები ქართულ ხილსა და ბოსტნეულზე, მაგრამ ეს პროდუქტები ევროკავშირში ასე სწრაფად ვერ შევა. ამას სტანდარტების ათვისება და ტექნოლოგიების დახვეწა სჭირდება. შესაბამისად, იმის მსგავსი ეფექტი, როგორიც რუსული ბაზრის გახსნის შედეგად მივიღეთ, ევროპული ბაზრის გახსნის შემდეგ მოკლე პერიოდში არ განმეორდება.

სავარაუდოდ, საქართველოში წარმოებულ პროდუქციას, რომელიც ადგილობრივი ბაზრისთვის არის განკუთვნილი, მნიშვნელოვანი პრობლემა არ შეექმნება - თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეკრულების ამოქმედება ამ პროდუქციის მიმოქცევის რეჟიმს საგრძნობლად არ შეცვლის. მაგრამ ცვლილებებია მოსალოდნელი იმ იმპორტირებული ნედლეულისთვის, რომელიც საქართველოში ადგილობრივი პროდუქციის წარმოებისთვის შემოდის. არის ქვეყნები, რომლებთანაც საქართველოს უკვე აქვს თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეკრულება, და ქვეყნები, რომლებიც ევროკავშირის სახელმწიფოების სახით დამატება ამ ნუსხას. გამარტივებული დაბეგვრის რეჟიმი გვაძლევს იმის ვარაუდის საფუძველს, რომ ნედლეულის იმპორტის პროცედურები არც გაართულება და არც გაძვირდება, შესაბამისად, ქართულ პროდუქციას ამ თვალსაზრისით პრობლემა არ შეექმნება.

ევროკავშირთან ღრმა და ყოვლისმომცველი ვაჭრობის ხელშეკრულების ამოქმედება საქართველოში წარმოებული პროდუქციისთვის ორ მოცემულობას ქმნის: პირველი, მოკლევადიანია - ეს გახლავთ ტრანსფორმაციის, ანუ ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებების შესრულების პერიოდი, როცა დაინერგება ევროპული სტანდარტები და ადგილობრივი პროდუქცია ამ სტანდარტებთან შესაბამისობაში მოვა. გრძელვადიან პერსპექტივაში კი არის მოლოდინი, რომ ქართული წარმოება მთლიანად გადაერთვება ევროპული წარმოების რეჟიმზე, რაც დამატებით კაპიტალდაზრუნველს, ინვესტირებას საჭიროებს მაღალ ტექნოლოგიებში და მოსალოდნელია, რომ ადგილობრივი წარმოების პროდუქციაზე ფასთა ცვლილება მოხდეს. თუმცა,

ქართული პროდუქციის ევროპულ ბაზარზე შეღწევა, წარმოების მოცულობასაც გაზრდის, რაც შესაძლებლობას იძლევა, ფასი, პირიქით, შემცირდეს - ანუ პროდუქციის რაოდენობის ზრდის ხარჯზე უკეთეს შემთხვევაში, ფასი შესაძლოა, შემცირდეს, უარეს შემთხვევაში კი, არ გაიზარდოს.

ღრმა და ყოვლისმომცველი ვაჭრობის ხელშეკრულება იქნება მძლავრი იმპულსი საქართველოში ინვესტიციების მოსაზიდად, როგორც ევროპული, ისე იმ ქვეყნებიდან, რომელთაც არ აქვთ ევროპასთან თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეკრულება. მათი ინტერესი იქნება, რომ საქართველოში ჩადონ ინვესტიცია, ააწყონ წარმოება და აქ წარმოებული პროდუქცია ევროკავშირის ხუთასმილიონიან ბაზარზე გაიტანონ.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. ევროკავშირთან ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ შეთანხმება (DCFTA), 2014 წელი
2. DCFTA-ს შესაძლებლობები და გამოწვევები ქართული ბიზნესისთვის, ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს განმარტებები.
3. „ევროკავშირთან ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ“ შეთანხმებით გათვალისწინებული ვალდებულებების შესახებ, საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო
4. ევროპული და ევროატლანტიკური ინტეგრაცია, საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო